

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 k

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felolós szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: —

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Választás után, választás előtt

Debrecen, augusztus 19.

(—s.) A Tiszántuli—legnagyobb református Egyházkerület főpásztori székének betöltésére meg-ejtett szavazatok mai napon felbon-tatván: az eredmény Dicsőfi József debreceni lelkész, egyházkerületi fő-jegyzőnek diadala.

Lapunk tegnapi rendkívüli szá-mában már sietve tudattuk ezt ol-vasóinkkal és alábbi tudósításunk-ban egy kis kimutatást is köz-lünk arról, hogy melyik Egyház-megyéből hány szavazatot kapott Dicsőfi József — itt ezen a helyen azonban némely tanulságokat kell elmondanunk.

Több ízben sajnálkozva mutat-tunk rá ennek a most lezajlott vá-lasztási küzdelemnek szokatlan el-fajulására. Mert tapasztaltuk, hogy egyik püspökjelölt ellen különösen egy fővárosi és egy vidéki lap va-lóságos hajszát indított, a másik je-lölt mellett pedig a Debreceni Pro-Testans Lapok indított, de a harma-dik jelölt hátrányára olyan szemé-

lyeskedő küzdelmet, hogy az végig nyilalt az egész Egyházkerületen és természetesen ellene a presbytériu-mok kerületszerte tiltakoztak. Mit szóljunk ezeken felül arról, hogy egyes gyülekezetekben a tanító urak szembeállították a presbytériumot a lelkésszel, elhintvén a lelkész háta mögött a viszálynak magvait a nyáj és maga választotta lelkipásztorra kö-zött? Elérvén ezzel azt, hogy igen sok egyháznak belbékéje ily módon felzavartatott és a szavazás óta —tulzás nélkül mondjuk — oly képet mutat nem egy gyülekezet, mint a vihar által feldult veteményes kert.

Hisszük és reméljük, hogy az ujonnan elrendelt szavazásnál a hig-gadt tárgyilagosság foglalja el az őt megillető helyet nemcsak egye-seknek gondolkodásában, eljárásá-ban, cselekedeteiben, hanem a gyü-lekezetek határozathozatalában is. Ki kell zárni minden szenvedélyes-kezdést, cselszövényt — mint a re-formátus egyháznak történelmi ha-gyományával ellentétes fogásokat és az Egyház tekintélyével, méltó-ságával, mindenkifelett pedig békét és szeretetet hirdető magasztos hi-

vatásával össze nem egyeztethető kicsinyeskedéseket.

De legyen vége a rágalmaknak is. Azért, hogy egy gyülekezeti, vagy egyházmegyei főgondnok története-sen államtitkár, főispán, vagy bár-mily más rendű vagy rangu köz-tisztviselő: ne gyanúsítsa meg a feltétlen tisztaságot igénylő válasz-tást kormánybefolyással senki sem.

A legteljesebb őszinteséggel és szivre tett kézzel mondhatjuk, hogy a kormány sem nem gyakorolt, gyakorolni sem fog épen semmi befolyást sem a püspökválasztásra.

A lehető legrosszabb szolgálá-tot teljesítették nemcsak az egyházi, hanem a nemzeti érdekeknek is azok, akik e rosszakaratu gyanusi-tást urbi et orbi híresztelvén: a po-litikát belevitték a püspökválasz-tásba, mint legfőképen egyházi bel-ügybe. Akik e minden alap nélküli gyanusításnak hitelt adtak a legtá-volabbról sincsenek tisztában a kor-mány szándékaival.

Akik pedig ezt a valóban sanda gyanut terjeszteni nem restellették: valósággal rosszakaratu rágalmazói

A sóhajok könyvéből.

Évfordulón.

Mig a gyászévet csöndben leróttam,
A gyászos rongyok lenyűttek rólam,
S futó időben, — régi a nóta, —
Megváltozott sok minden azóta.

Évszakok jöttek, évszakok multak,
Virágok nyíltak... s avarba hulltak,
Valóra váltak sok színes álmok
S sok szép remény lett hűtlenül álnok.

Sok fiatal szív megvénült s árván,
Hordja keresztjét Kálváriáján,
S elvénhedt szívek újra kigyultak,
Ifju örömmel mámorba fultak.

Futó időben, — régi a nóta, —
Megváltozott sok minden azóta,
Hogy egy év utját végig futottam,
Sokszor kidőlvé, térdre bukottan...
Csak én maradtam az, aki voltam!

S nem fog ki rajtam az idők röpte:
Az maradok ki voltam, örökre

S soha se tudlak úgy eltemetni
Hogy csak egy napra, hogy csak egy
El is tudnálak édes, feledni. [percig

Szathmáry Zoltán.

Bohémek.

— A „Debreczen“ eredeti társaja. —

Ki tudja, melyik szél hordta a határra az árvalányhaj magvát, hogy fészkelte mag-gát a nefelejte a patak mentén, a buzavirág a vetés közé, hogy vert gyökeret a csipke-rózsa bokor?

Ki kéri számon a vadvirág bimbóit? Hiszen azokra nem ügyel sem kertész, sem más, csak a jó Isten, az is csak ha ideje engedi.

Dolgos kéz nem igen öntözgeti, hanem harmat locsolgatja, áldásos eső termékenyíti. A szél keresztül táncol rajta, a nap odatűz virágai közé, vihar megtépi, ökörsorda ke-resztül gázol rajta.

De a vadvirág nem sokat ad minderre. Nő, virul, illatozik. Ott van zugó erdők alján, locsogó patak mentén, himes réten, sziklán, bércen, országuton, szilaj pusztán, árok men-

tén. Buján terjeszkedik, illatával betölti a szabad levegőt.

Nem becézik, nem kedveskednek neki s még sincs párja sem a kertben, sem az üvegházban.

Mégis legszebb virágnak: a vadvirág.

Művész, író, hírlapíró, festő, színész ez képezi a bohém világot. Kevés kivétellel mindenik erében bohém vér csörgedez, szilaj, erősen lüktető vér, mely nem ismer gátat, határt, mely nem tagadja meg magát.

Mindenikben van a genialitásnak egy kis szikrája, annak a genialitásnak szenteli egész életét, azt a kóbor cigány életet, melyet azonban nem cserélné fel sem bibor-ral, sem bársonnyal, sem a tőkepénzes arannyal színültig telt zacskóval.

Léha, könnyelmű. Könnyen lobbanó mint a szalmatűz. Pénze sohasincs elég, mert nem igen ismeri a földi javak értékét s a szellemi fölényt tartja egyedüli kincsnek.

Még a legalsóbbrendű tagjai is inkább nyomorognak, küzdenek a közművelődés eszméjéért, szegényen, függetlenül: de kor-látok közzé, béklyók közzé sem tehetségük, sem szokásukat, életmódjukat nem en-gedik szorítani.

Van köztük olyan, aki koldusrongyaitól l'ga tűnnék fel társai között, aki világít mint

Üzletáthelyezés!

Szives tudomásul hozom, hogy Hatvan-utca 5. szám alatt létezett festék- és vegyészeti cikkekbeni nagykereskedésemet HATVAN-UTCA 8. szám (volt Szépjuhászné épület) helyeztem át. Főcélom továbbra is az leendő, hogy t. vevői- met a legolesőbb és legpontosabb kiszolgálásban részesítem és midőn eddigi sz. pártfogásukat megköszönöm, kérem azt részemre a jövőben is fentartani és várva előbbi sz. látogatásukat, vagyok kitünő tisztelettel a „Festék király“ NEUMANN GYULA DEBRECZEN, Hatvan-utca 8. szám alatt.

voltak a kormánynak. És céljuk nemcsak az egyik püspökjelölt — a legtöbb szavazatot nyert Dicsőfi József — megválasztásának megállítására volt, hanem az is, hogy a kormánynak nehézségeket okozzanak, a kormánynak népszerűségét megtépázzák, érdemeit a jog és törvényellenes befolyásolásának ráfogásával elhalaványítsák és kisebbségek.

Pedig ép ettől a befolyásolástól áll legtávolabb a kormány és annak egész politikája. Mert ez kiegyenlíthetetlen ellentétben állana a kormánynak egész egyházpolitikai programjával, mely az 1848. XX. t. cikknek teljes végrehajtása által a lehető legközelebből érinti a protestáns felekezeteket.

A kit nem elfogultság, akit nem az ellenzéki ségnek viszketege irányít, aki nyitott szemmel nézi és tárgyilagosan bírálja a kormánynak egész működését, annak lehetetlenség be nem látni azt, hogy minden téren a multnak rengeteg és összevissza halmozódott mulasztásait hozza helyre a kormány lépten-nyomon. Ezuttal nem szándékozunk bővebben kitérni sem a kereskedelmi, sem a földművelésügyi kormányoknak korszakos alkotásaira, melyek a multnak irtózatossá büneit szinte egy csapásra megszüntették és ezenfelül lerakták az alapját hazánk gazdasági felvirágzásának. Csak megemlítjük azt is, hogy a köztisztviselői karban régóta lapangott és ép a jelen kormány ideje alatt kitérésre készen állott elégedetlenség az egész vonalon általános meglepedést keltőleg elsimitatott.

A multak mulasztásának helyrehozása és e jövő megalapozásának eme titáni munkájába oroszán rész

a gyertya, mely azután magamagát emésztí fel, vannak köztük közkatonák, akikről tudomást sem vesz a világ, hogy a közművelődés zászlói alatt ontják ki verüket.

Ültözetükben, szokásaikban bizarrok, temperamentumuk excentrikus. Ha derönggel bántják, tühegyyel szurnak vissza, ha gorem-basaggal illetik, sarkasmus, maró gony lesz a válaszuk.

Jellemet nagyban keresnek, nem apróságokban, szívük nemes s bár talán szükségét szenvedhetnek a másik pillanatban, a szegényeknek odaadják az utoisó rongyukat is.

Ezt a rajongást minden szép s jó iránt rögs, tövises pályájuk iránt, megtartják dicsőségük norizontján is. A cigányvért, azt a vad bohém-vért nem fékezi sem hírnév sem hatalomérzet.

Nagy irók, nagy költők, világhírű művészek épp úgy megtartják melegen érző ideális szívüket, könnyelmű modorukat, excentrikus szokásaikat, mint az irodalom, művészet névtelen közemberei.

Pedig az élet nagy sakkjátékában ezekre a parasztoakra éppen olyan szükség van, mint a királyra, bástyára, mert nagy, hadvezérek közkatonák vitézségével nyerhetnek csatát és diadalt.

jutott közművelődési ügyünk legfőbb vezetőjének, Gr. Apponyi Albertnek.

A tanítói fizetéseknek rendezése, a népiskolai oktatásnak ingyenessége — mint legnevezetesebb korszakos alkotások — az ő nevéhez fűződnek. De mindezzel nincs ki-merítve a program. Az 1848. XX. t. cikknek teljes végrehajtása — bármily nagy áldozatokkal jár is — idő nap előtt be fog következni. Ez által is nemcsak a multnak mulasztása lesz helyrehozva, hanem maga az alkotás is korszakalkotó leendő: a közéletben mutatkozó hatásánál fogva.

Meg fog szünni, — mert meg is kell szünnie a felekezeteknek versengése, egymásra való féltékenykedése és a felekezeti viszállyak — mely ma újra dul egész közéletünkben — e sárkányfogai kiszédetvén, minden felekezet egyesülni fog a maga nagy erkölcsi fölénnyel a nemzeti megerősödésnek és közművelődésnek nagy munkájában.

Az állam és egyházak s felekezetek közötti surlódásoknak egyrészt vége szakad, másrészt pedig annál hathatósabban gyakorolhatja a kormány minden felekezettel szemben a maga elvitázhatatlan legfőbb felügyeleti és ellenőrzési jogait és meritheti ki legteljesebben hatáskörét.

Gr. Apponyi Albert korszakalkotó programját a *suum cuique elvére alapította és viszi keresztül*. Ez ellen kifogást emelni nem lehet, mert a cél, a törekvés a legnagyobb igazságot szolgálja: minden felekezeteknek megadni a magáét. — Nemcsak anyagi, de belkormányzati ügyekben. A katoikus egyház autonómiájának törvényben biztosítása által a nemzeti eszmét intézményszerűleg fogja belevinni ebbe az egyházba, élesen kidomborítván általa ennek magyar, tehát az egyetemes egyházból kiváló különleges jellegét, mely jelleget eddig csak a pápák által adott kiváltságokban és előjogokban lehetett némileg felismerni.

Botorul cselekszik, aki a kormánynak e nagyszabásu nemzeti politika megvalósításában akár közvetlenül, akár közvetve gáncsot vet; valótlan állít és rágalmoz, aki a kormányt a református egyház belügyeibe jogtalan beavatkozással vádolja. Saját kiskorúságáról és gyermekes hiszékenységről állít ki bizonyítványt az, aki e gyanúsítás és ragalmazásnak hitelt ad.

Reméljük: az újabb püspök-választásnál ezek az ügyhöz nem méltó eszközök teljességgel kirekesztetnek a küzdelemből.

Wekerle Bécsben.

A közös miniszteri tanácskozás.

Budapest, augusztus 19.

Mint Bécsből táviratozzák Wekerle miniszterelnök ma reggel Skerlecz báró osztálytanácsos kíséretében Bécsbe érkezett. A miniszterelnök hosszabb gyalogsétát tett a városban, azután a bankgassei magyar miniszteri palotába ment. A magyar házban reggel fél kilenckor meglátogatta Popovics államtitkár, aki szabadságon van ugyan, de most átutazott Bécsen. Később Vertessy Géza, a király személye körüli miniszterium államtitkára látogatta meg a miniszterelnököt és személyi ügyekről tett jelentést.

Délelőtt fél tíz órakor Wekerle kocsin az osztrák miniszterelnökségre hajtatott és meglátogatta Beck bárót. Innen a közös külügyminisztériumba mentek, ahol tíz óra után megkezdődött a közös miniszteri tanácskozás. A tárgyaláson Aehrenthal báró elnökölt, megállapították a közös költségvetést.

Hivatalosan jelentik Bécsből: Wekerle Sándor magyar miniszterelnök délelőtt 10 órakor báró Beck osztrák miniszterelnökkel együtt a külügyi hivatalba ment, ahol öket báró Aehrenthal közös külügyminiszter fogadta. A három államfőru mintegy háromnegyed óra hosszán tanácskozott. Háromnegyed 11 órakor Schönaich báró a közös hadügyminiszterrel és csaknem vele egyidejűleg Burián báró közös pénzügyminiszter és Karilowski lovag osztrák pénzügyminiszter a külügyminisztériumba érkeztek, hol pár perccel később Aehrenthal elnöklete alatt megkezdődött a közös minisztertanács.

A városi fizetésrendezés.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése

(Saját tudósítónktól.) A város jog- és pénzügyi bizottsága tegnap kezdte meg három napra tervezett gyűlést, melynek napirendjén a közgyűlés tárgyait előkészítése, illetve első sorban a fizetésrendezési javaslat letárgyalása szerepel.

A jogügyi bizottság tegnap már jó előre haladt a fizetésrendezéssel. Száz pontot tárgyaltak le belőle. Ha így haladnak, talán már a második ülés keretében letárgyalják az egész javaslatot, úgy, hogy az ugy akadály nélkül kerülhet az augusztusi közgyűlés elé.

Ugy a jogügyi bizottságban, mint már megelőzőleg a szervező-bizottságban a Komlóssy-féle javaslat érvényesült, illetve azt fogadják el a tárgyalás alapjául, szemben Márton Imre javaslatával. A nagyobb arányú fizetés felemelések elve érvényesült eddig, azonban kétes, hogy szankcionálja e ezt a közgyűlés akkor, mikor van egy olyan javaslat is, a Márton-féle, mely nagyobb megterheltesek ráködtatások nélkül mégis méltányosan oldja meg a kérdést. A város közönségének, társadalmának minden rétegét felőli közgyűlés — nemcsak az ügyet egyoldalú világitásban néző bizottsági ülések — adja meg erre a feleletet augusztus hó 24-én.

A jogügyi bizottság tegnapi üléséről egyébként a következő tudósításunk számol be:

Az ülésen Vecsey Imre főjegyző elnöklete alatt jelen voltak: Kovács József polgármester, Roncsik Lajos főszámvéző, Aczél Géza főmérnök, Márton Imre, Juhász Ignác, dr. Dóczy Emil alügyész, Varga Károly tb. tanácsnok, Török Gábor erdőmester, dr. Komlóssy Pál rendőrfogalmazó, Szabó Elek tb. aljegyző, dr. Bacso Dezső, Komlóssy Arthur, Sinka Sándor, Márk Endre, Csanak József, Szakó Kálmán képviselő, dr. berregi Nagy Sándor, Rochlitz Arthur, Kardos László,

Vanger Sándor és Társa Batthyány-u. 1.

Párisi mintára berendezett női ruha készitési műterme megnyilik szeptember hó 1-én.

Richl Antal, dr. Fejér Ferenc, Hochfelder Jakab.

Az ülés megnyitása után Varga Károly tb. tanácsnok az új szervezeti szabályzatot a fizetésrendezési javaslattal. A bizottság a szervező bizottság javaslatát fogadta el a tárgyalás alapjául és mindjárt rátértek a részletekre, az egyes állások javadalmazásainak megállapítására.

Bacsó Dezső a polgármesternak 20 ezer korona fizetést, 2000 korona lakpénzt, 2000 korona pótlékot és 1000 korona általányt kíván adni. Erre nézve indítványt tesz, mert szerinte ez a javadalom szükséges a kellő reprezentálást tesz.

Márk Endre ellene szól ennek, mert akkor a többi tisztviselők fizetését is emelni kell. — A bizottság a szervező bizottság javaslatát fogadta el Bacsó Dezső javaslatával szemben.

A főjegyző javadalmazását is úgy állapították meg, mint a szervező-bizottság, 6600 korona fizetés, 1200 korona lakpénz és 500 korona működési pótlékban. A tanácsnokok, tiszti főügyész, főmérnök és főszámvevő fizetésül Komlóssy Arthur 6000 korona fizetést, 1200 kor. lakpénzt javasol.

Márk Endre ennél a kérdésnél felveti és ellenzi, hogy a tisztviselők külön fizetéssel javadalmazott állást foglalhassanak el a városi vállalkozásoknál. Ennek megszüntetésére indítványt hoz.

Szabó Kálmán képviselő ellenzi ezt, dr. Fejér Ferenc szintén ellene szól Márk Endrének. — Szavazásra kerülve a dolog, a Márk Endre indítványát leszavazták, egyébként a szóban forgó állásoknál a szervező-bizottság által megállapított fizetést fogadták el. Az árvaszéki elnök és ülnökök, a főkapitány, a főszámvevő fizetését ugyancsak a szervező bizottság szerint: 5600 korona törzsfizetésben és 1000 kor. lakpénzben állapították meg.

A további tárgyalások során érdekes vita fejlődött ki a körül, hogy a szervező-bizottság két aljegyzőt tanácsai fogalmazónak nevezett ki.

Komlóssy Arthur rosszalja ezt. Kifejti, hogy ez nyilván azért történt, hogy szavazati jogot a közgyűlésen ne gyakorolhassanak. Pedig hát az szerinte helytelen. Nem szabad két intelligens, tanult embertől megvonni a szavazati jogot a törvényhatóságban.

Fejér Ferenc és Juhász Ignác szerint ez az ügy már el van döntve s az egész tushaladott álláspont.

Márton Imre kifejti, hogy az egészségtelen állapot, mikor a tisztviselőknek nagy tömegben van szavazatuk a közgyűlésben. Emlékeztet a darabont időkre mikor az volt a vélemény, hogy minél kevesebb tisztviselőnek legyen joga szavazni, nehogy a hatalom ezáltal is befolyást gyakoroljon.

Juhász Ignác osztja ezt a véleményét. Márk Endre Komlóssy javaslata mellett szól. A szavazásnál elnöki döntéssel Komlóssy javaslata elesett és maradt a két aljegyző, a harmadik és a negyedik, tanácsai fogalmazónak.

Megismételte Komlóssy Arthur javaslatát az I. osztályu számtisztek tételénél, akik eddig számvevők voltak és szavazati joggal bírtak a közgyűlésben.

Juhász Ignác ismét kifejti, hogy mily veszedelmeket rejt az magában, ha a tisztviselők nagy számban bírnak szavazati joggal. A bizottság ismét elveti Komlóssy javaslatát. Természetesen az új elnevezésekkel sem a tanácsai fogalmazók, sem az I. számtisztek rangban, fizetésben nem veszítenek.

Ezután gyors egymásutánban állapították meg a további fizetéseket. Egyes-egyes állásuknál volt csupán külön indítványa Komlóssy Arthurnak, Márk Endrének stb., azonban legnagyobb részben a szervező bizottsági javaslatnak pontjait fogadták el. Kivételt képez az erdőmester törzsfizetése, melyet a szervező bizottság 4000 koronás javaslatával 4600 koronában állapítottak meg. Ugyancsak vita után a mérnök fizetését is a szervező bizottság szerint állapították meg. A főmérnök helyettesének külön 500 korona működési pótlékot szavaztak meg.

Az ülésen egészen a 100. pontig állapították meg a fizetéseket, teljesen a szervező bizottság javaslata szerint.

A püspökválasztás eredménye.

Dicsőfi József legtöbb szavazatot kapott. Pót-választás Dicsőfi és Eröss között.

A tegnapi szavazatbontás eredményéről a „Debrecezen” külön kiadásban már megemlékezett. — Részletesebb tudósítást itt adunk.

Röggel kilenc órakor ült össze a főiskola kistanácsstermében a szavazatbontó bizottság, melynek tagjai egy-kettő kivételével, kik kimentették magukat, valamennyien megjelentek. Ott voltak gróf Degenfeld József főgondnok és Sütő Kálmán esperes elnöke alatt s Sass Béla jegyzőkönyvelése mellett gróf Tisza István, Szele György, Balogh Ferenc, Rásó Gyula, Luby Géza, Biky Károly, Simonffy Imre, K. Tóth Kálmán, Görömbey Péter.

Zárt ajtók mellett reggeli kilenc órától déli egy óráig folyton tartott a beérkezett szavazatok felbontása. Mind a jogos 781 szavazat beérkezett, azonban a bizottság az elbírálásnál súlyos alaki okok miatt megsemmisített 16 szavazatot, még pedig Böszörmény, Kemecser, Szakoly, Nagyhalas, Nagybégány, Vámfalu és Gencs egyházak szavazatait. A többi szavazatokat lajstromozták és jegyzőkönyvbe vették, melyet az összes szavazatok felbontása és elbírálása után déli egy óra után zártak le. Ekkor hirdette ki az elnök az eredményt, mely szerint

Dicsőfi József egyházkerületi főjegyző, debreceni lelkész	231
Eröss Lajos akadémiai igazgató	228
Dr. Baltazár Dezső böszörményi esperes	184
Dávidházy János kabai esperes	116
Domby Lajos békéscsányi esperes	4
Sass Béla egyházkerületi aljegyző	2
Balogh Ferenc teológiai tanár	1

szavazatot kapott. Ez összesen 765 szavazat.

Mint hogy senki sem kapott abszolút szavazat többséget, a bizottság az egyházkerületi közgyűléstől kapott megbízás és a fennálló szabályzat értelmében Dicsőfi József és Eröss Lajos, mint a legtöbb szavazatot nyertek között pótválasztást, jobban mondva szűkebbkörű választást rendelt el.

A szavazatbontás eredményét a kollégiumban nagyon sokan várják és különbözőképpen kommentálták.

Értesüléseink szerint Dicsőfi József a 231 szavazatot az egyházmegyéek a következő arányokban adták: a szatmári egyházmegye 52, a debreceni 17, a békéscsányi 35, a felsőszabolcsi 23, az érmelléki 11, a beregi 16, a nagyszalontai 11, a bihari 5, az alsószabolcsi 5, a máramarosi 6, a nagykarolyi 10 szavazatot.

A szavazatbontó bizottság egyébként az új választás határidejét szeptember 21-ikében állapította meg. Eddig kell beadni az egyházaknak újra szavazataikat és az így megválasztandó püspököt még az őszi egyházkerületi közgyűlésen fogják beiktatni.

Dicsőfi József pályafutása.

Ujságírói kötelesség volna arról a férfiről, aki felé most az egyházkerület többségének bizalma csoportosult — valami életrajzot közölnünk. Dicsőfi József élete pályáját, az egyházi életben eddigi szereplését azonban lehetetlen a rendes sablon szerint dióhéjban foglalni, azért inkább közöljük az

alábbi jellem- és életrajzot egy nagy tudású vidéki lelkész tollából:

Dicsőfi Józsefnek sok elismeréssel adós a magyar reformált egyház. Többel, mint gondolnók. Sémii nyelvésznek, költői nyelvű írónak, gazdag kedélyű embernek, jeles szónoknak, higgadt, bölcs, kormányzói talantumnak, nagy bibliai tudósnak tartják barátai, tisztelői; ultramontánoknak, szobatudósnak, be nem vált főjegyzőnek és be nem várandó püspöknek ellenségei.

Tisztelői között ott van néhai Menyhárt János, ez a nagy bibliai tudós és páratlan becsületes ember, aki legmélyebb szeretetére, atyai barátságára méltatta őt; Balogh Ferenc egy egész lelkészi generáció ihletett ajku nevelője; Thaly Kálmán, Rákóczi Ferenc hamvainak felfedezője, hazaszállítója, szellemének megörökítője; Kiss Albert, ez a kiváló szervező és adminisztrátori talantum, akinek irigylt titka: itélet és akaratereje, — no meg higgadsága.

Eddigi 49 éves életében teljesen kidomborodtak már azok a tulajdonságok, amelyek azokat jellemzik, akiket az ég Isten országának szolgálatában a nemzetnek s az emberiség boldogságára és üdvösségére szokott idebecsátani közibénk, akik kellő időben érkeznek hozzánk onnét felülről és kielégítik a várakozást; a dolgokat egész könnyedséggel, igaz világításban s teljes összefüggésükben látják s aztán napról-napra, óráról-órára megtanítanak, mit kell tennünk.

Nem is csoda, ha ösmerjük a mestereket, akiknek lábainál tanult. 1883-tól 1885-ig hallgatta Lipcsében Franz Delitzsch-et (ezt a Kálvinnal egyméretű exegetát) a fiát Friedrich Delitzschet (a Babel und Bibel vita mai vezetőjét), Luthardt-ot, Kahnist, Höhlemannt, Waldemar Smidt-et; Marzburgtan (Hessen) Graf von Baudissint, Wilhelm Hermannt, Keszler-t; hazajövet hospitálva Göttingben Albrecht Ritschl-t, Hermann Schulz-ot, Berlinben Dillmannt, B. Weiss-t, Halleban Beyschlag-ot, Riehm-t, Köstlint. Hallgatott tőlük sémi nyelveket, exegesist, dogmatikát s egyháztörténetet. Mindnyája után jegyzeteket készített, főképp azok után, akiket Lipcsében és Marzburgtan 3 szemeszteren át hallgatott. Levelezésben állt s áll ma is (részben) a két Delitzsch-csel, Luthardt-tal, Baudissinnal, W. Hermannal és Cornill professzorral. Ez utóbbit kivéve, aki 1883-1885-ben még csak priv. docent volt, mind adott mellette igen értékes ajánló levelet. Ők felismerték benne, — a mit itthon nem akarnak némelyek — a kiváló között is kiváló embert.

Hazajövén, 1885-ben debreceni segédlelkész lett. Különösen templomi bibliamagyarázataival tűnt fel, úgy, hogy nemcsak a debreceni nép, hanem a hittanárok is elmentek azokra.

Még külföldön létében elvégzett egy olyan alapvető munkát, ami azt hiszem páratlan nálunk. Elolvasta a szentírást eredeti nyelven. Héber nyelven verseket, zsoltárokat írt. 1887-ben lett professor: az ő szövetségi írásmagyarázat tanára.

Tanította a héber nyelvet, melyen az ó-szövetség írva van, az arám nyelvet, amelyen az Idvezítő beszélt, az arab és syr nyelveket, az ó- és új-szövetség hitelveit. — Előadta a Mózes első könyvének 3 első részét, Esaiásnak, Mikeásnak, Aggeusnak, Malakiásnak és az ó-szövetségi énekeknek magyarázatait. E magyarázatok felejthetetlenek az akkori ifjak előtt. Az a mély tudomány, amelynek fenekére nem látott le senki; az a nagyságos nyelv, amellyel a teremtetést festette, azok a megdöbbentő szavak, melyekkel az emberi nem félelmes drámáját szólaltatta meg s a bűnbeesést siratta; azok a megrázó beszédek, amelyekkel az élet és halál határán mozgó prófétai jelenéseket magyarázta: mindegyik magyarázatot felülmutat.

Midőn Esaiásnál a Jehova szenvedő szolgálójáról szólt: úgy éreztük, mintha a Golgotha kereszti alatt állanánk.

De legmegragadóbb volt magyarázata akkor, mikor a Krisztus személye körül forgott. Ilyenkor az égi tűz hullott reánk, amely a damaskusi uton megfogta Pált és Saulból Pál apostollá tette őt. Boldog vagyok, hogy reám is hullott. Boldogító hatalmát érzem halálomig. Könyvet előadásra sohasem hozott. A bibliát mindig szabadon héber és görög nyelven idézte.

Ilyen mély és meggyőződésben gyökerező vallásosság csak meggyőződést és lángoló lelkiséget nyújthatott tanítványaiban. Az ilyen tanítványok felkeresték őt lakásán is, mint ama két tanítványok, kik azt kérdezték Jézustól: „Mester! hol lakol?” És ő legnagyobb szíveséggel fogadta őket, utbagyitást adott nekik további tanulmányaikra. A hanyagokat azonban nem tűrte. Ezeknek el kellett menni a lelkész pályáról, mert nem állhattak meg előtte. Ő, aki maga volt a fáradhatatlan szorgalom, kötelességteljesítés, jellemzilárság, törhetetlen akarat, éles ítélőtehetség: az ilyeneket nem tűrhette maga körül.

1890-ben a debreceni gyülekezet választotta meg lelkészévé az aranyszáju Dicsőfi Józsefet, amint káplán korábban elnevezte. Megindító ünnep volt, mikor újra beköszöntött kedves gyülekezetéhez amaz igéssel: „Én vagyok a ti testvéretek József! él-e még az én Atyám? — Nemcsak papotok hanem testvéretek is leszek, É-n még köztetek az mennyei Atyám? — Azt hiszem, szeretetlebb lelkipásztorra nem igen volt még a debreceni gyülekezetnek. — A nagytemplom boltíveit is megrázó, mély harangszóval átzenget a vallásos meggyőződés és ázokog a fájdalom, mikora pusztuló hazáról és a pusztító bűnről beszél.

18 ik éve már, hogy debreceni lelkész s itt különösen az árvák ügyeivel foglalkozik. Ez idő alatt tudományos munkálkodása sohasem szünetelt. — Szébbnél-szebb bibliai tanulmányai, egyházi beszédei egymás után jelentek meg. Ezek közül is kiemelkedik két nagy munkája.

Az egyik bibliai fordítói munkája. Midőn a magyar ref. egyház Károli Gáspár biblia fordításának 300 éves évfordulóját készült megünnepelni, elhatározta, hogy a bibliát újra lefordítja hittudósai által a mai magyar nyelvre. A bibliafordítók gyűlése máj 1886-ban behivatott ő is, mint segédlelkész s azótal egész ez évig tagja volt a bizottságnak, mert már kész az egész új biblia. Szász Károly, az elnök, már akkor elismerte róla, hogy annak a fiatal embernek a feje legértékesebb fej közöttük. E munkában övé az oroszlanrészt. Fordította benne: Esaiást, Ezekiel, Esdrast, Nehemiást, Ezeust, Filippibeli Kolossebéli s a Filemonhoz írt leveleket s több könyvet revideált p. o. a három első evangéliumot is, mint kontra és szupperrevisor. Alaposságra, lelkiismeretességre, a nyelv technikájára nézve itt is az övé a palma.

A másik nagy munkája az „Evangyeli-umi Elmélkedések”. Majd négyszáz oldalas kötet. Aki vallásával, idvességével tisztába akar jónni: ezt a könyvet olvassa el. Páratlan a magyar irodalomban. Remekmű. Szól a vallásról, a kijelentésről, a ker. vallásról, a szentírásról, a vallás és tudomány viszonyáról, a Jézus Krisztus személyéről és tanításáról. Különösen a legutóbbi, ahol a Jézus példázatait magyarázza, a legmeggyőzőbb. Olvasásakor el kell ösmernünk, hogy az evangélium nem egyéb, mint Isten beavatkozása Jézus Krisztusban az elsüllyedt emberi nem felemelése.

Nagy egyházi és nemzeti ünnepek alkalmával ő a templomi szónok. S azok a beszédek, amelyeket ilyenkor mond, egy ország szívéhez szólnak és arról tesznek bizonyosságot, hogy ma is van még ember, aki méltó azokhoz a nagyokhoz, akik Geleji Katona István püspök szerint „atlantea virtute”, atlaszi erővel és bátorsággal alapították meg a reformációt hazánkban. A biblia alapján való lelkiismeretes, szabad vizsgálódás, a haladásért és tökéletesedésért való küzdelemben, az igazságok kutatásában önállóság, az egyszer megismert igazsághoz törhetetlen ragaszkodás mindenki szem-

ben, tehát a legkiválóbb református lelki erők adják neki azt az atlantea virtust.

Az egyházkerület bizalma 1905-ben méltatta kimagasló érdemeit és a tiszántuli kerület főjegyzőjévé választotta őt. Azóta nemcsak főjegyzői kötelességét teljesítette hűven, hanem a folytonosan betegeskedett, elaggott püspök helyett is vitte a püspöki hivatal kormányzati teendőit lelkiismeretesen és közmegelegedésre.

It sem hagyta el őt éles ítélőtehetsége, önállósága, történelmi jogainkhoz ragaszkodása, törhetetlen akaratereje. Az, akit 17 éves korában, mint VIII. gimnáziumi tanulót, azzal biztak meg, hogy mint kitűnő matematikus, a legelősebb ítélő tehetséget követelő tudományt, a methest tanítsa a IV-ik gimn. osztályban, bevált a szintén éles ítélőtehetséget követelő exegesisben és ama világhírű kritikusok ajánló levele szerint bevált bizony ő és bevált mindenütt, anová értékes fej kell az egyházban. — Már pedig az ő feje a legértékesebb fej a magyar protestáns egyházban.

Eröss Lajos pályafutása.

Eröss Lajos a pótválasztásnak a másik szereplője, miután ő kapott legtöbb szavazatot Dicsőfi József után. Eröss Lajos pályafutását a következőkben vázolhatjuk:

Született 1857 március 2-án Darv biharvármegyei községben. Egyszerű iparosaladból származott. Debrecenben végezte a teológiát, 1876-ban tette le az érettségit, 1880-ban teológiai tanulmánya után a debreceni gimnáziumban volt segédtanár, azután szenior. 1882-ben a bázeli és a berlini egyetemet hallgatta, 1883-ban földesi káplán lett. Nyolc hónapi működése után az erdélyi egyházkerületben fekvő Kémer község lelkésznek választotta. Egy év múlva Földesen lelkész lett, majd hét év után püspökladányi lelkész lett, ahol hat évet töltött s már akkor tanácsbírája volt az alsószabolcsi egyházmegyének. Hat év múlva (1889-ben) debreceni teológiai tanár lett. Mint pap, az egész vármegyei közéletben részt vett. Tagja a vármegyei törvényhatósági bizottságának. Még teológus korában megírta a főiskolai önképző-társulat történetét. Több egyházi beszéde (lelkészválasztás, székfoglaló stb.) jelent meg. Mint püspökladányi pap szerkesztette a Püspökladányt. Ugyanakkor szerkesztette a Debreceni Protestáns Lapokat, hét éven át. Kötetekre terjedő cikket írt. Revizora volt a Calvin institúció fordításának. Írt egy önálló apologétikát. Régi hangok címen dogmatikai tanulmányokat s a „Baptista” című népies műve 2 kiadást ért.

A zenei élet fejlesztése.

Felhívás Debrecen közönségéhez.

A debreceni zenekedvelők társaságának elnöke a következő szövegű aláírási felhívást bocsátotta ki:

Debrecen zenei életének fellendítése városunk egész társadalmának régi óhajta. Ez óhajta teljesedése felő hatalmas lépést tettünk f. hó 13-án, amikor nagyszámú, lelkes zenebarát egyhangú határozata alapján kimondtuk, hogy zenei kulturánk előhaladásának életfeltétele, hogy egy olyan egyesület létesíttessék, mely elismert nevű nagy művészekkel és alkalmas tagjaival nyilvános és házi hangversenyeket rendez, így az érdeklődést folyton ébren tartja s a zenei téren való művelődést előmozdítja.

E nagy célokat szolgáló egyesületbe való belépésre szözlítom fel Debrecen intelligens társadalmát és kérem, hogy legyen munkatársa egész társadalmi életünkre kiható nemes törekvéseinknek.

Debrecen 1908 aug. 18.

Weszprémy Zoltán,
a debreceni zenekedvelők
társaságának elnöke.

Az aláírási felhívás címlapján az alapszabályokból, a tagokat legközelebről érdeklő, következő két kivonat van:

III. §. 1. Alapító tag az, ki a társulat pénztárába 200 koronát befizet. 2. Rendes tag az, ki 15 korona évi tagsági díjnak min-

den év október hó 1-ig való befizetésére kötelezi magát, három éven keresztül. Ez idő elteltével kiléphet, ha ez iránti szándékát az új ciklus kezdetén, október hó 1-ig az elnökségnél bejelenti.

IV. §. Az alapító és rendes tagoknak joguk van az egyesület által rendezett házi és nyilvános hangversenyeken, minden külön díj fizetése nélkül résztvenni.

A felhívás szétküldése a gyűjtő urak és urnők részére folyamatban van. A folyó hó 23-án délelőtt 11 órakor, a kereskedelmi iskola disztermében tartandó közgyűlésre meghívja az elnökség, az ujabban aláírott hölgyeket és urakat is.

Elsőrendű

terméke a magyar pezsgőgyártásnak, melyben a francia jelleg kifejezetten érvényesül s mint ilyen a francia pezsgőket pótolni van hivatva. Kapható minden elsőrangú fűszerkereskedésben, kávéházban és vendéglőben.

Temetőből a kórházba.

Rablógyilkos merénylet a halottak hazájában.

Érdekes eset történt tegnap a debreceni közparkban. Pár nappal ezelőtt ugyanis a halottak csendes birodalmában borzalmas merényletet követett el egy elvetemült ember. Kicsibe mult, hogy rablási szándékból meg nem ölt egy ártatlant asszonyt. A merénylet most letartóztatták a kórházban, ahová menekült a csendőrség nyomozása elől.

Szilágyi Jánosné pár nappal ezelőtt, amint a Péterfia-temetőben haladt el, hirtelen megtámadta egy fiatal szőke bajszu legény, kezében egy hatalmas, hegyesvégű késsel.

A legény rátámadt Szilágyi Jánosnéra és kését szívének irányozva, feléje szurt. — Azonban Szilágyi Jánosné nem vesztette el lélekjelenlétét és hirtelen ledobta a kezében lévő két dinnyét és jobb kezével felfogta a halálos veszedelmet. — Keze azonban súlyosan megsérült, úgy hogy gyógyulása több mint husz napot fog igénybe venni.

A gyilkosmerénylet láttára a Szilágyi Jánosnéval együtt jövő két leány rémülten elfutott. A vakmerő merénylet azonban üldözöbe vette őket és a már Szilágyi vérében ázott késsel meg akarta őket is gyilkolni.

Szilágyi Jánosné a merényletre elvesztette eszméletét, de eszméletlen kívüli állapota nem sokáig tartott és magához tért. — Ekkorára merényletje elmenekült, a leányok azonban visszajöttek hozzá és ezeknek segítségével haza tudott menni lakására.

A gyilkos merényletről Szilágyi nélfeljelentést tett a csendőrségen, amely hozzátartott a nyomozáshoz, azonban ez eredménytelen maradt.

Szilágyi Jánosné súlyos sebeit a kórházban gyógykezelte. — Naponta bejárt a kórházba, aminek tegnap délután érdekes, sőt szenzációs következménye lett.

Amint a kórház udvarán a belgyógyászat felé tartott, egy beteg fiatalember jött vele szembe. Szilágyiné a vele szembe jövő beteg fiatalemberben fölismerte támadóját, akit Nagy Lajosnak hívnak. A fölismerést Wisky Sándornál, a kórház gondnokánál nyomban jelentette is.

Wisky Sándor természetesen azonnal telefonált a csendőrségnek, ahonnan egy őrsvezető kerékpáron kiment a kórházba és Nagy Lajost letartóztatta.

Ami az eset érdekességét növeli, az az, hogy Nagy Lajos nem volt beteg, csupán szimulálta a betegséget, mert így akart a csendőrség nyomozása elől menekvést találni. A vakmerő legény azt vallja, hogy részeg volt, amidőn a merényletet elkövette, azonban ez a vallomása nagyon valószínűtlen.

Nagy Lajos ellen folytatják a további eljárást.

Chewreaux és Box-bőr NŐI CIPŐK

Magas szárral.

Párja:

10 K.
15 K.

Kizárólag

Mandel Lipót

cégnél.

Hirek.

A mai ünnep miatt — melyen a nyomdák munkaszünetet tartanak — lapunk legközelebbi száma Pénteken reggel jelenik meg.

— **Szent István napja.** Ma csütörtökön kegyeletes ünneppéggel áldoz a magyar nemzet első apostoli királya, Szent István emlékezetének. A debreceni róm. kath. templomban ez alkalommal az isteni tiszteletet a következő sorrendben tartatnak: Reggel 6 órakor csendes mise, 7 órakor csendes mise, 8 órakor egyik kegyesrendi-tanár, 9 órakor az ünnepi nagymiséét Gróf Ferenc prépost, plébános végzi segédlettel, utána szent beszéd, fél 12 szent mise. Délután 3 órakor lytánia, utána rózsafüzér.

— **A Szent István napi munkaszünet.** A Szent István napi munkaszünetre vonatkozólag a rendőrség a következőket közli:

„Szent István napján a munkaszüneti törvény értelmében az alább felsoroltak kivételével valamennyi más üzlet és műhely egész napon át zárva tartandó. — És pedig reggeli 5 órától kezdve. A mondott napon délelőtt 10 óráig nyitva tartandók: a napi élelmiszer körébe tartozó cikkek elárúsítása és házhoz szállításával foglalkozó üzletek (fűszer, hentes, mészáros, liszt és szatósüzletek), honnan a jelzett záros határidőig házhoz is szállíthatók a cikkek. Déli 12 óráig végezhető az ipari munka, a borbély- és fodrászüzletekben, valamint a kisiparnál rendelt sürgős javítási munkálatok végzése céljából. A pék-iparnál a következő rendelkezés az irányadó: Péksütemény és kenyérelárúsító üzletek egész nap nyitva tarthatók. A pék-

ipari műhelyekben déli 12 óráig a magánosok által sütés céljából vitt tészta és husfélék kisütése meg van engedve, ugyancsak szintén meg van engedve a péksüteményeknek délelőtti 10 óráig való kisütése és a pékműhelyekben való elárúsítása.

— **A debreceni kőművessztrájk epilógusa.** Mikor legjobban forrott Debrecenben a kőművessztrájk, — április 15-én történt, hogy Szekeres György 60 éves kőműves segédet, ki a sztrájk dacára dolgozott Tóth István építőmesternél, — az utcán egy 11 főből álló sztrájkoló társaság megtámadta és agyba-főbe verve behurcolta a sztrájk tanyára, honnan a sztrájkylók brutalitása elől csak a rendőrök tudták kimenteni. — A támadók közül tegnap a debreceni kir. törvényszék Szekeres György építő munkást 2 havi, Selmecei Mihályt egy havi, Pozsonyi Mihályt szintén egy havi és Pális Mihály kőművessegédek pedig hat heti fogházra ítélte magánosok elleni erőszak címén. — A tárgyalás folyamán a vádlottak mindvégig tagadtak és az ítéletet megfélebezték.

— **Verekedő asszonyok.** Veszedelemes nép az asszonyi nép, különösen ha haragszik. — A rendőrség a megmondhatója, mennyi veszedelmes eset történt már meg ebből kifolyólag. Czákó Jánosné napszámosnő is bajba keveredett két lakótársával, akikkel egy udvarban — veszekedtek. Hovatovább nagyon elharapódzott közöttük a rossz viszony. Legutóbb azután Tóth Péterné és Eszti nevű leánya alaposan helybenhagyták a szomszéd vetélytársnőt. Sirva panasolta el a rendőrségen Czákó Jánosné a baját, amire aligha fog orvoslást kapni, mivel egyformán ludasok ők mindnyájan a bajban.

— **Hat hónap 16 koronáért.** A debreceni törvényszék tegnap Bihari Mátyás rovott multu gazdasági cselédet 6 havi börtönrre ítélte, mert gazdájától 16 koronát ellopott és azzal megszökött. — Az ítélet jogerős.

— **Vakmerő betörés.** Vakmerő betörők jártak a napokban Marosinszky Antal főhadnagy Kónyatelepi házában. A betörők felforgatták a szót teljes értelmében az egész házat és mintegy 1500 korona értékű ruha és butorneműeket vittek magukkal. — A főhadnagy, ki családjával nem tartózkodott honn, csak napok múlva fedezte fel a betörést, melyről azonnal feljelentést tett a csendőrségen. A tetteseket a csendőrök keresik. — A főhadnagy kára azonban máris megterült, amennyiben a lakás betörés ellen biztosítva volt a Generálínál.

— **Megszökött elmebeteg.** Egy szerencsétlen, 64 esztendő, szegény, elmebeteg öregasszony vette nyakába nemrég a világot. Mindaddig még nem sikerült megtalálni. Slarik Józsefnének hívják a szegény elmebeteg, aki már 15-ike óta ismeretlen helyen tartózkodik. Eltűnésekor keresz volt a nyakában és kopott vörös ruha fedte testét. Az eltűnt öregasszonyt körözik.

— **Eltűnt fiu.** Török József színházi tűzör László nevű 14 éves fia, ezelőtt 8 nappal eltűnt szülei lakásáról. Valószínűleg gyermekes kalandvágya indította a fiut megfontolatlan szökésére. A rendőrség körözi az eltűnt gyermeket.

— **Fürdőző debreceniek.** A hűvös nyár dacára is sokan üdülnek a debreceniek közül kies fürdőinkön. Bátfán a következők nyaralnak: özv. Keresztesy Józsefné, Lindenfeld Lajos és Erzsike, Nagy Józsefné, Szilvász Károly és gyermeke, Szegedi Lajos,

Szabó József és neje. — Tátrafüreden a következők nyaralnak: Udvarhelyi Géza és neje, Spiegel Miklós, Török Levente.

— **Meglopott tanonc.** A rendőrség bünygyi osztályán ma délelőtt panaszt tett Csukás Lajos Teleky-utca 37. szám alatt lakó reszelővágó Nagy Gábor reszelővágó-segéd ellen, aki tanoncától huszonkét darab reszelőt tizenegy korona értékben elloptott. A rendőrség az eljárást megindította Nagy Gábor ellen.

— **Az új szeszadó törvény** folytán ugy mint minden szesz ára, a világhírű Brázay sósborszesz ára is drágább lesz már szeptember hó 1-étől kezdődőleg. Azért mindenki saját érdekében eszelekszik, ha szükségletét még e hó folyamán, szeptember elseje előtt szerzi be. A Brázay sósborszesz — mint ismeretes — mindenütt kapható.

*A legdivatosabb sétabotok
Mentze Henrik áruházában a
legolcsóbbak.*

A népjólét emelése Hajdumegyében.

Hajduszoboszló akciója.

Iparkamaránk a munkanélküliség ellen.

Fontos és nagyhorderejű kérdést vetett fel Hajduszoboszló ujonnan megválasztott polgármestere G. Tóth János. Szociális tervét magáévá tette városa, amely minden erejével rajta lesz, hogy a nemes terv minél jobban sikerülhessen, továbbá a kereskedelmi és iparkamara, amely szintén a végtelékig exponálja magát ezen humánus, nagyfentosságu terv mellett.

Arról van ugyanis szó, hogy munkát adjunk a népnek. A téletlenség, a foglalkozás-nélküliség minden bűnnek a szülő anyja. Hajdúvármegye mezőgazdasági munkásnépe pedig egész télen át híjával van mindenféle munkának.

A nemes és nagyszabásu terv ezt a hiányt akarja pótolja. Más szóval meg akarja teremteni Hajdu vármegyében a házi ipart.

Alig lehet rövidesen megérteni e terv óriási fontosságát. Most esik a legtöbb szó arról, hogy nincsen házi iparunk. De csak szó, a tett bizony nagyon kevés. Ezért nem lehet eléggé méltányolni G. Tóth János nemes célzatait, amelyek terve keresztülvitelénél vezetik.

A házi ipar megteremtését Hajduszoboszlón fogják megkezdeni. Még nem határozták el, hogy milyen iparágat fog felölelni ez a házi ipar. Alapos megfontolás után határozzák el csak ezt. Tekintetbe vévén, hogy mily iparágakhoz van a hajdunépeknek hajlama és milyen iparágakat művelt eddig is.

Ilyen például mindjárt a szalmafonás. Százazrek mennek ki az országból selejtes osztrák gyártmányu szalma-áru termékekért. Holott meg van hozzá minden feltétel, hogy virágzó szalma ipar termelésünk legyen, amint azt a hajdunánási példa bizonyítja. Mit már van a népnek téli foglalkozása.

Hajduszoboszló város tanácsa ez érdekes tervezetet tegnap küldte el a debreceni kereskedelmi és iparkamarának, amely rendkívüli ülésen foglalkozott az érdekes tervvel.

Szívvel-lélekllel csatlakoznak a nemes tervezethez, támogatni is fogják teljes erejükkel. A kamara nagy anyagi és erkölcsi ereje mindenestre hathatósan segítheti a nemes célt. Hát ez is az iparkamara tulajdonképpeni célja és nemesebb értelemben vett feladata. Csak dícséret és elismerés érheti ezért, hogy ily energikus és gyors tette határozta el magát, mikor megakarja teremteni Hajdumegye háziiparát.

A tervezet szerint már meg is indítják a tárgyalásokat a szoboszlói szakszervezetekkel, hogy a háziipart az ottani ipartestület a gazdasági érdekeknek megfelelően szervezze.

Távirat és telefon.

Vasuti katasztrófa Budapest mellett.

Kisiklott tehervonat.

Budapest, augusztus 19. Ma délután Budapest közelében Verőce mellett nagy vasuti katasztrófa történt. A Pozsony felől Budapest-felé robogó gyors teher vonat kisiklott. Az egész kocsisor kiugrott a sín-párról és lezuhant a töltésről. 11 kocsi egymásra tolulva teljesen összezúzódott. A romok alól halálra sebesülve húzták ki a mozdonyezetőt. A fűtő is súlyos sérüléseket szenvedett. A pálya több száz méternyire felszakadt. A kocsironcsok miatt a forgalom az óriási forgalmu vonalon szünetel. Vonatok átszállással közlekednek. A szerencsétlenség után érkezett az a gyorsvonat, melyen Wekerle utazott vissza Bécsből. Természetesen az ő vonata is csak átszállással robogott be Budapestre két órai késéssel. — A kár 300,000 korona.

Wekerle utazása.

Budapest, augusztus 19. Wekerle ma este érkezett vissza Bécsből, hol Revereaux francia nagykövet látogatását fogadta délután. Wekerle holnap temesmegyei birtokára utazott, hol néhány napot tölt.

Szenzációs letartóztatások Zágrábban.

Zágráb, augusztus 19. A horvát politikai és nirlapírói köröket ma reggel óta óriási izgatottság uralja. A zágrábi vizsgálóbíró az ügyészség megkeresése folytán letartóztatta Greskovcsot, az „Ob or“ és Frunicsot, a „Pokret“ szerkesztőjét. Mindkét újságíró tüne az, hogy a kozstijnicei hazaárulók ügyében a vizsgálat eddigi adataiból közöltek adatokat. A vizsgálóbíró ebben a hivatalos titok megsértését, sőt a hazaárulók ügyének támogatását, tehát bűnrészességet lát. A kozstijnicei ügy bizonyos kapcsolatban áll a nagyszerb propagandával. A zágrábi törvényszék jóval a Naszities-ügy felszínre kerülése előtt több embert tartóztatott le Kostajnicében (többek közt egy öreg aszszonyt), akik azzal vannak vádolva, hogy hűtlenségi és elszakadási mozgalomban vettek részt.

Zmejanovicsot nem erősítette meg a király.

Budapest, augusztus 19. A szerbek körében feszült érdeklődéssel várják a király döntését a karlócai patriarkaválasztás dolgában s bizonyos jelentőséget tulajdonítanak annak, hogy a királyi döntést még nem hozták nyilvánosságra. Tudvalevő dolog, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök a választást követő napokon Ischlben járt s megtette a kormány előterjesztését a választásról a koronának. A király a kormány javaslatához mindenben hozzájárult s annak értelmében döntött a választás ügyében. Az erről szóló kéziratot ő felsége már aláírta s az a kabinetirodától tegnap meg is érkezett Budapestre. Beavatott körökben úgy tudják, hogy a király nem erősítette meg Zmejanovics Gábor verseci püspök megválasztását.

Hetven bányász katasztrófája.

London, augusztus 19. Rettenetes szerencsétlenség történt tegnap este Abramban, Yigand közelében, a Maypola szénbányában. Este öt és hat óra között egy nagyon mély ásásban felrobbant az ott felgyülemlt szén-gáz. Ebben az időben mintegy 76 bányász volt a tárnában. A robbanás olyan nagy erővel történt, hogy a felhúzó telepet teljesen elpusztította és a tárna szelétől negyven lábnyira levő szellőztető készüléket erősen megrongálta és teljesen hazznavehetetlenné tette.

Csarnok.

Bosnyákország sárkánya.

A „Debreczen“ eredeti regénye.

Irta: Tomie Eugén. 74

— Való ez vagy álom? — szolt magában félhangon az ifju vezir. Eppen ilyen volt az én Mejrám.

Hirtelen megsarkantyuzva lovát, megállott a leány előtt, aki erre egy kissé zavarba jött.

— Miért nem táncolsz te is szép leány? — kérdé a vezir enyelegve, tüzes szemével nézve a szép lányarcot.

— Idegen vagyok itt, — felelt Mária meghajolva és összecusukta napernyőjét.

Husszein ekkor Vidas őrnagyhoz fordult.

— Milyen szándék hozott ide, őrnagy uram? — kérdé barátságosan.

— Tudnod kell, tisztességes vezir, hogy én születésre travniki vagyok. Édes atyám hét éves koromban innen Horvátországba ment át lakni. Most pedig vénségemre megkivántam látni a szülőföldemet és az atyafiságomat. Így érkeztem tegnap ide.

— Isten hozott, — felelte Husszein. Örvideni fogok, ha meglátogatsz. Még inkább örvidenek, ha a kisasszonylányodat is magaddal hozod. Talán nem fél a töröktől? — kérdé tréfásan, ezzel megfordítva lovát és Mária-ra egy pillantást vetve tovazárguldozott kíséretével.

— Az az arc, az az alak! Az a hang és az a mosoly! És még a neve is az! Valóságos Mejra, beszél magában Husszein visszaterve a székhelyére. Az őrnagy leánya megzavarta esztét.

Estefelé, mert az ifjuság kedvére mulathatott, a dolaciak hazatértek. Mielőtt pihenni tértek, így szolt az őrnagy leányához:

— Holnap a vezirhez megyek látogatóba. Készülj föl, te is velem jösz, ha már ő kívánja. A vezir tisztességes ember.

— Tisztességes, de veszedelmes a leányokra — gondolta Mária, ki egyszerre nagyon hallgatós lett, mintha valami baja volna. Husszeint nem bírta fejből kiverni. Oly szép s oly deli férfit eddig még nem látott. És hozzá az az édesszavuság, az a keleti búbáj, amelyben él, mely mindenüvé kíséri. Azután a hősi hirnév, mely a világban ismertté teszi. Mindez szenvedélylyé hevíté Mária ugyis buja képzeletét.

Másnap délfelé, Vidas őrnagy fényes huszártiszti egyenruhában meglátogatta a vezirt.

Reszkető szívvél követte őt Mária. Husszein hallván, hogy az őrnagy jön, eléje ment a lépcsőkhöz és a lehető legszivesebben fogadta.

A vendégeket egy terembe vezette, mely ezüst leveles, zöld selyemmel volt kárpitozva és a padlót drága bársony szőnyeg takarta. Selyem pamlagra ültette apát és lányát, az őrnagyot csibukkal és kávéval kínálta meg, Mária-nak pedig szörbetet hozatott.

— Hosszabb ideig szándékozol itten maradni, őrnagy ur? — kérdé Husszein.

— Néhány hétig — felelte az őrnagy, de lehet, hogy előbb is elmegyek.

— Mit szólnak odaát rólunk?

— Dicsőítik a vitézsgéteket vezirem, — felelte az őrnagy, de félnek, hogy a szultán nem fog belenyugodni az eseményekbe.

— Gondolod? — kérdé Husszein elboruló homlokkal. — Hát kísérelje meg, — s areáról hősi elszántság fénylett, — majd elvárja e bosnyák sárkány.

(Folyt. köv.)

Dr. KARDOS SAMU

és
Dr. GABOR JENŐ

társ-ügyvédi irodája f. évi augusztus 16 tól kezdve Ipar- és Kereskedelmi Bank, Piac-u. 58. sz. a. palotájában I. emelet 14. ajtó szám alatt van.

Szöllőtermelő

a kedvező termés kilátás alapján megengedhetik az idén maguknak a legtokéletesebb szab. 3 erőátviteli acélsavaru és acélkeretű

„URSUS“

borsajtó beszerzését. Képes árlapot szőlőszeti és pincészeti felszerelésekről ingyen és bérmentve küld:

Tóth Gyula Debrecen

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63,
Által a legjutányosabb áral: mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcsepplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-csepplőgépek, lóhere-csepplők, tisztító-resták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvatógépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoricamorzsolók, daráló, őrlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Német szóra

fogad gyer-
o mekeket o

BUCHALLA ERVIN

tanító Szomolnokon
Szepes vármegyén.

Telefon 210.

Telefon 210.

Földes Sándor

elektrotechnikai vállalata

Debreczen nagytrafik udvar.

Legolesoban és szakszeruen készít vil-
lamos villágítási- erótviteli berendezé-
seket, házi és magán telefonok, villany-
csengők berendezését és évi jókarban
tartását, valamint minden e szak-
mába vágó legkomplikáltabb munkát.

Zalálmányok és fogalmak

Keresünk folyton jó és szabadalommal védhető
találmányokat átvenni és értékesíteni azonnali magas
készpénz fizetéssel vagy nyereségrészesedéssel az
egész szabadalom tartósága alatt

Találmányok melyek még nem állnak hivatalos
védelem alatt. Általunk eszközöketnek, illetve meg-
keresetnek.

Ugyszintén minden szabadalomjogos és szaba-
dalomműszaki ügyekben költségmentesen adunk fel-
világosítást.

Ajánlatok intézendők: Patentanwälte Ingenieur
Krug und Professor Aquilar Basel (Schweiz) Frei-
stasse 32.

Szabadalmi hivatal találmányok és szabadalmak
eszközlése és értékesítésére az összes országokban.
A kérdések duplaportóval látandók el.

Okulárium

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 15.
félemeleten. Wien, I. Kärtnerstrasse 39.
Megfelelő szemüvegek ingyenes orvosi
rendelés naponta 9 órától 7-ig Márkus
dr. vezetése alatt. Szemüvegek és orr-
csiptetők 3 koronától feljebb. Színházi
és távcsövek minden kivitelben dus vá-
lasztékban.

Zeis-Trieder látcsövek.

Kerékpár, varrógép,
gramafon, villamos-

sági cikkek és mindennemű alkatrészek
állandó raktára. Nagy választék lemez-ujdon-
ságokban. Elvállalunk villamos felszereléseket,
mindennemű mechanikai készülékek javítását,
vas- és fémesztergályozást, zománcolást, nicke-
lezést és az összes e szakmába vágó mun-
kákat szakszerűen és pontosan készítjük.

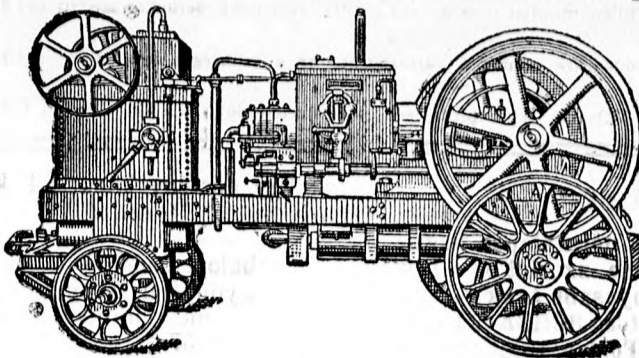

Geller és Németh

Debreczen,
Hatvan-utca 8. szám.

Eredeti „OTTO“ benzin motorok cséplési célra.

Saját műhely!
IX. Mester-utca
81. szám alatt.

Saját műhely!
IX. Mester-utca
31. szám alatt.

továbbá benzin-, petrolin-, légszesz és szivógáz motorok faszén, antracit és kocsz tüze-
lésre 1-1500 lóerőig LANGEN és WOLF motorgyár BUDAPEST VI., Váci-körút 59.

FAZEKAS IMRE

Villamos-világítás és Erótviteli Vállalata az
Egyesült Villamossági és Képgyár R. T. kép-
viselője. Iroda Debreczen, Plac-utca 77. szám
(az udvarban). — Telefon szám 567.

Elvállal Villamos Világítási berende-
zéseket, lakások, üzletek és egyéb
helyiségek részére a legszolidabb ki-
vitelben erótviteli motorberendezése-
ket. Nyomdák, műhelyek, szivattyuk
stb. meghajtására a leghasznosabb kivi-
telben, Telefon és szobacsengő berendezéseket.

Szállít mindennemű szerelési anyagot, csilá-
rokat, dynamó-gépeket, motorokat, műszereket.
iv- és izzólámpákat dr. Just Wolfram lámpákat,
Tervek és költségvetés díjtalan.

Éladó

6 hold majorsági föld

épületekkel felerészben faj-
szöllővel beültetve közel a
városhoz. — Értekezhetni:
Vályi Nagy Gusztáv ügy-
véddel Csapó-utca 22. szám.

Mütrágya!

Foszfor, légeny- és káli trágyák!
Szárított fekál és szárított ser-
téstrágya! Elsőrendű szőlő-
trágyák waggonszámra leg-
jutányosabban megrendelhető.

Klár Andor

bank- és áruüzletében

Debreczen,
Miklós-utca 23. sz.

Ugyanott kőszén mész, wag-
gonszámra 1-3 évre, kötésre
vásárolható.

Bankosztály!
Törlesztéses, kötvény és
váltókölesönöket folyósít.

A modern gyógyszerek között, melyet az orvos leginkább rendel az
idegerősítő MUIRACITHIN

első helyen áll. Az **idegbetegek** képezik ma az orvosi működés főpontját. Különösen
időelötti gyöngye szervezetük, vagy **idegbetegek** nem hagyhatják figyelmen kívül. Az
időelötti idegesség, a túleröltetés, a túlmunkásság, kicsapongás stb. következménye és
beteggé teszi az egész testet. Ezért aztán a csekély rosszullétnek, mint **ótvágytalanság**
feledékenység, reszketés, félelem, izgatottság stb. állandó kísérői az időelötti ideggyön-
geségnek. Ne mulassza el tehát senki ily esetben orvosi kezelés alá vetni magát ideje-
korán s az orvos, mint említettük a „Muiracithin“-ben egy kiváló gyógyszert fog aján-
lani. Olvassa el az orvosi véleményeket, melyek kívánatra ingyen és bérmentve meg-
küldetnek. Orvosi rendelvényre minden gyógytárban kapható.

Vezérképviselő Ausztria-Magyarország részére: **Hirschen-Apotheke, Wien VII. West-
bahnstrasse 19.** — Gyár: **Handelsgesellschaft Noris Zahn & Cie., Berlin O. 40. Neu
Friedrichstrasse 48.**

GLEICHENBERG klimatikus GYÓGYHELY.

(STEIERORSZAG.)

Nyári évad: **Május 15-től okt. 1-ig.** — Félalpin jellegű kedvezőbb klimatikus viszonyok.

Gyógyjavulatok: Légzőszervek (hurut, asthma, emphysema), szivizom betegségei,
idegbajok, rekonvalescencia. — **Gyógyszerek:** Inhalációs és pneumotherapia, szén-
savas fürdők, hidegvizgyógyintézet, gyógy-gymnastika, napfürdők stb.

Gyógyforrások: Konstantin, Emma-forrás Johannis-kut, Klausenforrás.
— **Gazdagon illusztrált prospektusokat küld, lakás- és kocsikról gondoskodik** —
a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel szedett szó 6 fillér.
 Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg bektüldetik.
 Apró hirdetések előre fizetendők.

Ajánlat.

Mindenemű férfi és női kalapok tisztítását a legdivatosabb forma szerint és a legszébb kivitelben a legjutányosabb árak szerint készíti özv. Kiss Gáborné utóda **BORZA ISTVÁN** kalapos fizlete Debrecen, Főpiac, (Stenczinger ház). Cilinderek azonnal vasaltatnak.

Hegedű órákat adok koronájával. Cim a kiadóban.

Eladó az Ondódon 29 öl szántóföld új épülettel a Vedres dűlőben, ára 3400 frt, 500 forint teherrel. Ertekezhetni özvegy Cseresznyés Ferenénél ugyanott.

Jámbor Zsigmond kárpos, szalongarnitúra behuzást, diványokat, matracokat, javításokat jutányosan vállal. (Rákóczy) Meszena-utca 2. sz.

8600 forintra becsült jövedelmező ház megvehető 3500 forinttal. Cim a kiadóba.

Joghallgató keresztény házhoz nevelőnek vagy instruktornak ajánlkozik. Cim a kiadóhivatalban.

Jó fehérnemű varró urnók pártfogását kéri. Cserepes-u. 7.

Legjobb anyaggal, legolcsóbban és legmegbízhatóan rendez be, helyben és vidéken, villamos villágítást, iv-lámpákat, izzólámpákat, költségvetést díjtalanul

FÖLDVÁRI L.

Kossuth-utca 1. az udvarban. — Telefon 168. sz. — Tanuló felvétetik.

Izr. intelligens családnál iskolás gyermekek teljes ellátást kaphatnak. Cim a kiadóban.

14—16 éves

kifutó fiúk havi fizetéssel felvétetnek a kiadóhivatalban: Arany János-utca 2-ik szám, (Hungária kávéház).

Egy nőstény kanári 4 koronáért eladó. Honvéd-utca 29. sz. a.

Cimbalom pedálos, teljesen új, gazdagon diszitve, gyönyörű hanggal, melynek értéke 500 korona, most minden áron azonnal eladó. Darabos-utca 57.

Fényképező gép 18—18. nagyság, teljesen új, 3 dupla kazettával, Zeus auastigmattal és hozzá való teljes felszereléssel jutányosan eladó Burgondia-utca 3. szám.

Két szép nagy utcai szoba, folyosóval garcon lakásnak kiadó, Teleki-u. 79.

Kereslet.

Raktárhelyiség azonnali elfoglalásra keresetetik. Ajánlatok a kiadóba kéretnek.

Tanulók fizetéssel és önállóan dolgozó lakatos segéd felvétetik Weisz Ede Piac-utca 38. szám.

Ügyes és szolid varró lányok felvétetnek Vanger Sándor és társánál Battyányi-u. 1.

Első segéd alkalmazást nyer azonnali belépésre Rosenfeld Lajos rőfös, női és férfi divat üzletében Erőmihályfalván. Jó megjelenésű ügyes elárusító előnyben részesül.

MOLLITERGIN,

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasa szer a MOLLITERGIN, mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdőségét, hamvasságát, rózsaszinben játszó fehérségét. Megszünteti a kézvörösséget. Az eldurvult, kirepedezett és szélkifújta arcot vagy kezet, a legrövidebb idő alatt fehérré s puhává tesz! Poudre alá is igen ajánlható! Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s főraktára Mihalevits Jenő gyógyszerháza a „Kigyó”-hoz Debrecenben, Főpiac 31. sz. alatt, a Városházzal szemben.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szaksterü felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek **díjtalanul** szolgál. Villágítótestek, csillárok és szerelvények **dupa** választéka. Telefon szám: 568. 1063

DONOGÁN és SOMOSSY

Debreczen,

* * Kistemplombazár. * *

Menyasszonyi kelengye, szőnyeg- és divatruház.

Fürdő köpenyek, Uszó ruhák, Gyapju és Pelüsch, utazó Plárdek

nagy raktára!!

Az

Ott Károly utóda

cég áruháza

Kossuth-utca 2. (városháza alatt)

feloszlik.

A raktáron levő francia

batisztok

métere

27 és 32 krajcárért lesznek elárusítva. 2

Elegáns façon!

Heti gyártás 15000 pár.

CIPŐÁRUKINKAT

Honi ipar.

Férfi cugos cipő, erős bőrből	frt. 3.30
Férfi fűzős cipő, kitűnő Box-bőrből	„ 4.50
Férfi fűzős cipő, valódi Box-Calf-ból, kedvelt sétánycipő.	„ 5.75
Férfi fűzős cipő, legfinomabb Chevreauxból, igen könnyű, Goodyear varrott	„ 6.—
Férfi fűzős félcipő, finom Chevreauxból, Goodyear varrott, elegáns kivitelű	„ 5.50
Férfi gombos cipő, I-a Chevreauxból, nagyon elegáns, Goodyear varrott	„ 7.—
Férfi hegymászó cipő, legjobb Box-Calfból, American Style	„ 7.50

Legnagyobb választék fél-, házi- és gyermekcipőkben. Kizárólag magyar gyártmány.

Kitűnő hírnevünket

szolid alapelveinknek köszönhetjük.

Kivonat árjegyzékünk egyes cikkeiből.

Különlegesség „Goodyear Welt” árukban.

A jelenkor elismert legjobb minősége.

Legnagyobb választék!

1200 munkás és hivatalnok.

a cipő talpába bélyegzett gyári védjegy és a szabott alacsony és versenyképes árak mellett adjuk el.

Honi ipar.

Női félcipő, erős bőrből, mindennapi használatra	frt. 2.30
Női fűzős félcipő, fekete Chevreauxból, nagyon elegáns	„ 3.50
Női fűzős cipő, fekete Box-bőrből, igen szolid kidolgozású	„ 4.—
Női fűzős cipő, I-a Box-Calf-ból, nagyon elegáns, Goodyear varrott	„ 5.50
Női gombos cipő, legfin. Chevreauxból, Goodyear varrott, elegáns façon	„ 6.—
Női félcipő, legjobb amerikai, sötétbarna Chevreauxból, Goodyear varrott, legfinomabb kivitelű	„ 5.50

Legnagyobb választék fél-, házi- és gyermekcipőkben. Kizárólag magyar gyártmány.

„TURUL” cipőgyár r.-t. debreceni főraktára Piac-u 48.